

अन्नगार्हस्थ्ये ॥ १८ ॥ इहविधौ प्रसूतस्य निष्ठावतः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ तच्च कर्म गृहस्थाश्रमिणो विरोधकं निगडवद्विशेषेण रोधकं ॥ २२ ॥ एतस्यागौ दोषमाह तदिति ॥ २३ ॥ अपरे योगिनः महायज्ञानिति बहुवचनं विर्कविचाराद्यन्तरयोगभेदापेक्षं, २४ ॥ २५ ॥ त्रिष्वपि यज्ञेष्वप्युक्तकालः उपस्थितं मध्यममुल्लंघ्यात्यस्य वार्ता कुर्वतस्तेनास्ति क्यं स्पष्टमित्याह स इति ॥ २६ ॥ पूर्ववेदसंन्यासे पितृवाधिकारो नास्तीत्यु

पितृदेवातिथिकृते समारंभो त्रिशस्यते ॥ अत्रैव हि महाराजत्रिवर्गः केवलं फलं ॥ १८ ॥ एतस्मिन्वर्तमानस्य विधावप्रतिषेधिते ॥ त्यागिनः प्रसूतस्येह नोच्छि तिर्विद्यते क्वचित् ॥ १९ ॥ अस्तृजद्विप्रजाराजत्रजापतिरकल्मषः ॥ मां यक्ष्यंतीति धर्मात्मा यज्ञैर्विविधदक्षिणैः ॥ २० ॥ वीरुधश्चैव वृक्षांश्च यज्ञार्थं वैतथौषधीः ॥ पशू श्वैव तथा मेध्यान् यज्ञार्थानि हवींषि च ॥ २१ ॥ गृहस्थाश्रमिणस्तच्च यज्ञकर्म विरोधकं ॥ तस्माद्गार्हस्थ्यमेवेह दुष्करं दुर्लभं तथा ॥ २२ ॥ तत्संप्राप्य गृहस्थाये पशु धान्यधनान्विताः ॥ नयजंते महाराजशाश्वततेषु किल्बिषं ॥ २३ ॥ स्वाध्याययज्ञाक्रषयो ज्ञानयज्ञास्तथापरे ॥ अथापरे महायज्ञान् मनस्येव वितन्वते ॥ २४ ॥ एवं म नः समाधानं मार्गमातिष्ठतो नृप ॥ द्विजाते ब्रह्मभूतस्य स्पृहयंति दिवौकसः ॥ २५ ॥ सरत्नानि विचित्राणि संलुप्तानि ततस्ततः ॥ मखेष्वनभिसंत्यज्य नास्ति क्यमभि जल्पसि ॥ २६ ॥ कुटुंबमास्थिते त्यागं न पश्यामि न राधिप ॥ राजसूयाश्वमेधेषु सर्वमेधेषु वा पुनः ॥ २७ ॥ ये चान्येकतवस्तात ब्राह्मणैरभिपूजिताः ॥ तैर्यजस्वम हीपालशक्रो देवपतिर्यथा ॥ २८ ॥ राज्ञः प्रमाददोषेण दस्युभिः परिमुष्यतां ॥ अशरण्यः प्रजानां यः सराजा कलिरुच्यते ॥ २९ ॥ अश्वान् गाश्चैव दासीश्च करेणू श्वस्वलं कृताः ॥ ग्रामान् जनपदांश्चैव क्षेत्राणि च गृहाणि च ॥ ३० ॥ अप्रदाय द्विजातिभ्यो मात्सर्या विष्टचेतसः ॥ वयं ते राजकलयो भविष्यामविशांपते ॥ ३१ ॥ अदातारो शरण्याश्च राजकिल्बिषभागिनः ॥ दोषाणामेव भोक्तारो न सुखानां कदाचन ॥ ३२ ॥ अनिष्ट्वा च महायज्ञैरकृत्वा च पितृस्वधां ॥ तीर्थेष्वनभिसंप्रुत्य प्रव्रजिष्यसि चेत्प्रभो ॥ ३३ ॥ छिन्नाश्रमिव गंतासि विलयं मारुते रितं ॥ लोकयोरुभयोर्भ्रष्टोऽत्यंतराले व्यवस्थितः ॥ ३४ ॥ अंतर्बहिश्च यत्किंचिन्मनो व्यासं गकारकं ॥ परित्यज्य भवेत्यागी न हित्वा प्रतितिष्ठति ॥ ३५ ॥ एतस्मिन्वर्तमानस्य विधावप्रतिषेधिते ॥ ब्राह्मणस्य महाराज नोच्छि तिर्विद्यते क्वचित् ॥ ३६ ॥

क्तं इदानीं वेदसंन्यास एव न संभवतीत्यर्थेनाह कुटुंबमिति कुत्रतर्हि त्यागं पश्यसीत्यत आह राजसूयेति ॥ २७ ॥ फलितमाह ये चेति ॥ २८ ॥ प्रमादो राज्याकरणं परिमुष्यतां लुप्यमानानां ॥ २९ ॥ ३० ॥ मात्सर्यबंधुद्रोहः दानाभावेन कलिस्वरूपा एव वयं जाता इत्यर्थः ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ अंतराले पिशाचयो नौ ॥ ३४ ॥ अंतर्व्यासंगः अहंज्ञातादाताकर्ताहर्ता इत्यादिरात्मपूजा बहिर्य्यासंगः पुत्रपश्वादिपूजा तयोः कारकं मूलं अहंकारमकारौ त्यक्त्वा व्यागी भवेन्न तु योगं गृहं हित्वा प्रतितिष्ठतिस इत्यर्थः ॥ ३५ ॥ ३६ ॥